

2. Всеукраїнська організація осіб з інвалідністю зі слухом «Українське товариство глухих» (УТОГ) // URL: <https://utog.org> (дата звернення: 01.06.2022).
3. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України №64/2022 від 24.02.2022 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення 01.05.2022).
4. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text (дата звернення: 10.09.2022).
5. Про затвердження Національного плану дій з реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю на період до 2025 року : Розпорядження КМУ від 7 квітня 2021 р. № 285-р. // База даних (БД) «Урядовий портал». URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-zatverdzhennya-nacionalnogo-pla-a285r> (дата звернення: 19.01.2023).
6. Кулак О.І., Скляр О.С. Алгоритм комунікації поліцейських із людьми з порушенням слуху під час реагування на звернення громадян / Всеукраїнська науково-практична конференція «актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих вчених, курсантів та студентів», 22 червня 2022 року. м. Харків, збірник наукових праць, видавництво: ХНУВС. - 504 с.
7. Скляр О.С. Важливість засвоєння правил комунікації патрульними поліцейськими для виконання службових завдань / Збірник тез наукових доповідей студентів Бердянського державного педагогічного університету на Днях науки 13 травня 2021 року. – Том 1. Суспільні науки. – Бердянськ : БДПУ, 2021. – 526 с.
8. Батлина Л.В. Теоретичні основи пізнання людини як особистості: Монографія. - Запоріжжя: Юридична інститут МВС України: Дике Поле. - 2005. - 248 с.

Отримано 27.03.2023



УДК 351.741(477):623.444.6

СКЛЯР О. С.,

старший викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету № 3 Харківського національного університету внутрішніх справ;
 <https://orcid.org/0000-0002-6179-3329>;

ПАНІН М. С.,

курсант 2 курсу факультету № 4 Харківського національного університету внутрішніх справ

РОЗМІЩЕННЯ НОЖА НА ЕКІПРУВАННІ ПІДРОЗДІЛІВ ОСОБЛИВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НПУ

В даній роботі поставлено за ціль дослідити найефективніше розміщення ножа на екіпіровці поліцейських особливого призначення. Експериментальним шляхом встановленні найефективніші позиції розміщення ножа на обласних ділянках тіла поліцейського для виконання службово-оперативних завдань. Визначенні проблемні питання та подальші напрямки досліджень в сфері ергономічності та конфігурації

індивідуального службового ножа поліцейського, правового регулювання використання ножа як додаткового елементу екіпірування останніх.

Ключові слова: екіпірування, безпека, ніж, поліція.

Опитуванням поліцейських встановлено, що у своїй службовій діяльності 72% з них постійно використовують власні ножі (тактичні ножі) для зняття самогубця через повішення, звільнення заручників із зв'язаними руками від полону, при надання ПМД, тощо. Законодавцем через Закон України «Про Національну поліцію» та інші нормативно-правові акти ніж як індивідуальний засіб поліцейського чи засіб примусу – не визначений. Однак, згідно зі стандартами та протоколами, розміщення ножа на екіпіруванні підрозділів особливого призначення Національної поліції України – визначено, і повинно відповідати тактико-технічним вимогам та процедурам безпеки.

Ніж — ріжучий інструмент, який складається з клинка — смуги твердого матеріалу (зазвичай металу) з лезом на одній або декількох сторонах. У конструкції найчастіше можна виділити клинок і руків'я [1].



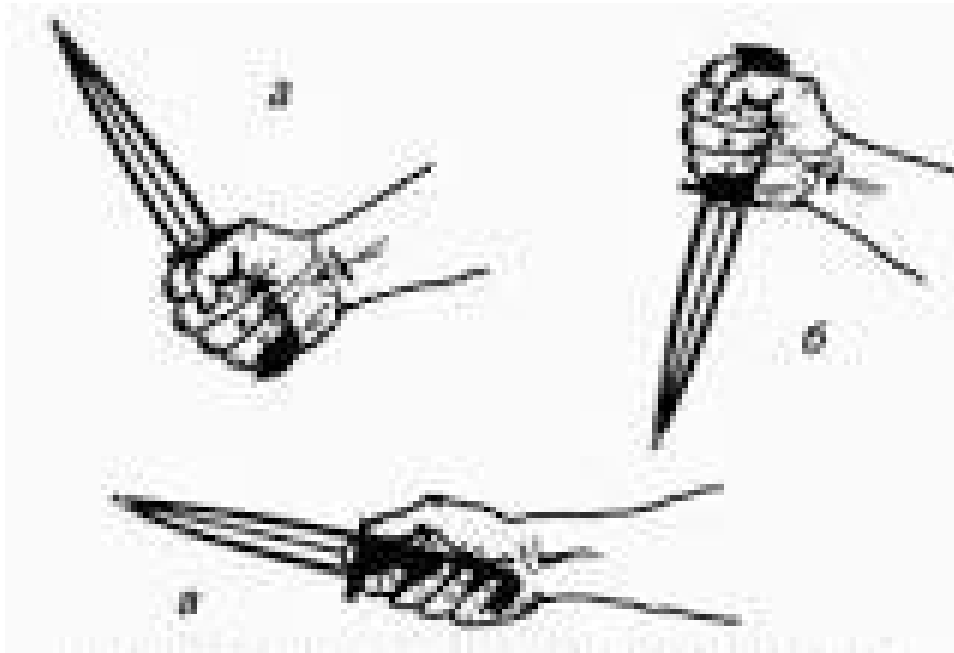
Зазвичай ніж розміщують у спеціальній піхві (кобурі) на поясі, що знаходиться зі зручного боку для швидкого доступу в разі необхідності. Крім того, можуть бути використані інші методи розміщення, які відповідають вимогам безпеки та ефективності в роботі.

Важливо зазначити, що ніж є засобом самооборони, тому його використання повинно бути обмеженим та здійснюватися виключно у випадку наявності законних підстав та заходів самозахисту. Дехто з поліцейських ніж розцінює як зброю останнього шансу, тому вибирають його максимально індивідуально під особливості несення служби. Дотримання правил та процедур безпеки при роботі з ножом є особливо важливим для запобігання нещасних випадків та захисту життя та здоров'я працівників Національної поліції та громадян.

Нами поставлено за ціль дослідити найбільш ефективніше розміщення ножа на екіпіруванні поліцейських особливого призначення.

Виходячи з методичних матеріалів існує три основних види утримання ножа (ілюстрація 1) працівником поліції:

- а) *верхній*, ніж береться в долоню лезом до гори ріжучою кромкою до середини;
- б) *нижній*, ніж береться в долоню лезом до низу ріжучою кромкою назовні;
- в) *прямий*, ніж кладеться в долоню ріжучою кромкою до гори при цьому утримується чотирма пальцями з низу і великим пальцем зверху [2].



Ілюстрація 1.

Досліджуючи найбільш ефективніше розміщення ножа на екіпіруванні поліцейських особливого призначення, до уваги було взято:

- 1. наявність великої кількості спорядження на поліцейському під час виконання службово-оперативних завдань;
- 2. ніж повинен розміщуватися так, щоб створювати найменший дискомфорт та перешкод, щодо виконання службово-оперативних завдань;
- 3. рука поліцейського повинна пройти порівняно короткий шлях, щоб дістати ніж [3];
- 4. у разі необхідності ніж можна вийняти з піхов слабшою рукою.

Базуючись на методичних матеріалах, які підтвердились опитуванням працівників практичних підрозділів було визначено 6 позицій найчастішого розміщення тактичного ножа як додаткового екіпірування поліцейських (таблиця 1).

Таблиця 1

Шість позицій найчастішого розміщення тактичного ножа на областях тіла

		
1. На ремені з правої сторони за службовою вогнепальною зброєю – рукояткою ножа до гори.	2. На лялці розгрузки або бронежилета з лівої сторони – рукояткою ножа до низу.	3. На зовнішній частині правого стегна ноги – рукояткою ножа до гори.
		
4. Вддовж ремня позаду (біля поясиці) – рукояткою ножа до робочої руки (найчастіше до правого боку).	5. На ремені по переду з лівої сторони – рукояткою ножа до гори.	6. На слабшій руці (найчастіше це ліва рука) вддовж плечового поясу (між ліктьовим та плечовим суглобами) – рукояткою до гори.

З метою визначення найефективнішого місця розміщення додаткового елемента екіпіровки поліцейських особливого призначення – ножа, науково-практичним гуртком ТСП «ЩИТ» факультету №3 Харківського національного університету внутрішніх справ було проведено експеримент, згідно якого курантам потрібно було, по-етапно, закріпити ніж від 1-ї до 6-ї позиції на різних обласних ділянках свого тіла і дістати його після фізичних навантажень різним хватом рук (що відповідає наблизеним імітаціям навантажень під час виконання поліцейськими службово-оперативних завдань).

1 етап. Курсант повинен був розмістити на собі ніж згідно першої вищевказаної позиції, пробігти 50 метрів, потім виконати згинання та розгинання рук в упорі лежачи 5 разів, виконати стрибки з положення сидячи 5 разів, встати і виконати 6 команд:

- «дістати ніж верхнім хватом лівою рукою»,
- «дістати ніж верхнім хватом правою рукою»,
- «дістати ніж нижнім хватом лівою рукою»,
- «дістати ніж нижнім хватом правою рукою»,

- «дістати ніж прямим хватом лівою рукою»,
- «дістати ніж прямим хватом правою рукою».

2 етап. Курсант по команді «В коліно!» займав вказане положення та по вищевказаним командам: «дістати ніж верхнім хватом лівою рукою», «дістати ніж верхнім хватом правою рукою», «дістати ніж нижнім хватом лівою рукою», «дістати ніж нижнім хватом правою рукою», «дістати ніж прямим хватом лівою рукою», «дістати ніж прямим хватом правою рукою», - діставав ніж 6 різними способами.

3 етап. Курсант по команді «На живіт!» займав вказане положення та по вищевказаним командам діставав ніж 6 різними способами.

4 етап. Курсант по команді «На спину!» займав вказане положення та по вищевказаним командам діставав ніж 6 різними способами.

Експеримент з фізичними навантаженнями повторювався кожним учасником зі зміною розміщення ножа від 1-ї до 6-ї позиції.

Під час проведення експерименту використовувався ніж з фіксованим клинком, так як конструктивно є надійнішим за ніж зі складним клинком, а його маса й габарити дозволяють більш ефективно знищувати живу силу противника (за необхідності).

Проведеним експериментом було виявлено значущі недоліки в розміщенні ножа в позиціях 3, 4, 6, а саме:

1. в позиції 3 – наявність ножа створює дискомфорт під час динамічних рухів, виникали складності з діставанням ножа в положенні «лежачи», «на животі» та «в коліні».

2. в позиції 4 – в усіх положеннях виникають проблеми з діставанням ножа лівою рукою. Особливо проблематичним було діставання ножа в положенні «лежачи на спині». Нижнім хватом ніж складно дістається навіть стоячи у фронтальній стойці. Горизонтальне розміщення ножа виключає можливість розміщення позаду ремня будь-яких елементів екіпірування. Можуть виникати додаткові травми від падіння поліцейського на спину.

3. в позиції 6 – наявність ножа створював дискомфорт під час динамічного пересування. Слабшою рукою дістати ніж не можливо.

В свою чергу розміщення ножа в позиціях 1, 2 та 5 показали себе з кращої сторони. В цих позиціях розміщення ножа створює найменше перешкод при взаємодії із спорядженням, при цьому ніж залишається доступним для взаємодії як лівою так і правою рукою, не випадає з піхов під час динамічного переміщення.

З вищезазначених трьох кращих позицій найбільш вдале розміщення ножа на поліцейському в районі лівої лямки розгрузки або бронежилету рукояткою до низу (позиція 2), в цьому випадку ніж залишається доступним для використання обома руками і висить окремо від усього іншого спорядження, що не знижує доступності та ефективності його використання під час виконання службово-оперативних завдань. Менш вдале розміщення ножа з кращих позицій – на реміні з правої сторони за службовою вогнепальною зброєю (позиція 1).

Розміщення ножа у верхній частині лівої руки або ж на верхній частині ноги допустиме лише для маленького та легкого запасного ножа, так як повноцінний ніж в цих місцях створює дискомфорт при пересуванні та веденні активних дій. Також відсутня можливість повноцінно використовувати ніж лівою і правою рукою і шлях наближення руки до ножа займає довший час. Ускладняється накладання турнікету на кінцівку у разі поранення кінцівки.

Отже, спираючись на все вище сказане можна рекомендувати підрозділам особливого призначення під час виконання службово-оперативних завдань розміщення ножа на лямці розгрузки або бронежилета з лівої сторони – рукояткою ножа до низу, та розміщення ножа на ремені по переду з лівої сторони так як ці місця є оптимальними для розміщення ножа. Слід враховувати габарити ножа.

Зазначимо, що конкретні вимоги до екіпірування, розміщення ножів, їх ергономічності та конфігурації можуть відрізнятися залежно від конкретного підрозділу та їх завдань. Наприклад, спеціальні підрозділи, що займаються бойовими операціями, можуть використовувати більш розширену та технічну екіпіровку, що передбачає розміщення ножів на інших ділянках тіла або в інших спеціальних засобах. З метою уникнення оскаржуваних випадків використання поліцейськими індивідуальних ножів в службовій діяльності необхідно нормативне урегулювання даного питання та ввести ніж до екіпірування поліцейського, з урахуванням специфіки несення служби, що є наступними елементами наших досліджень та пропозицій.

Список бібліографічних посилань

1. Ніж. База даних Wikipedia. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D1%96%D0%B6> (дата звернення 10.04.2023).
2. Основи ножового бою. URL: <https://www.google.com/orujie-holodnoe.ru/ru/nozhi/rabota-nozhom/195-texnika-nozhevogo-boya> (дата звернення 28.04.2023).
3. Принципи розміщення тактичного ножа. База даних Біла зброя. URL: <https://zbroja.com.ua/blog-ua/blog-tactical-knife-ua/as-is-wearing-tactical-and-combat-knives> (дата звернення 01.05.2023).

Отримано 09.05.2023



УДК [378.6.091.2:351.74-057.36]:[623.4+796.012.62+159.98+614.88]:355.271(477)

ТЬОРЛО О. І.,

*кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
завідувач кафедри спеціальної фізичної підготовки факультету № 2
Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Львівського державного університету внутрішніх справ;
 <https://orcid.org/0000-0001-7828-6975>;*

МУЗИКА Б. Ю.,

*старший викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки факультету № 2
Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Львівського державного університету внутрішніх справ*

СУЧАСНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ, ВОГНЕВОЇ, ФІЗИЧНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Розглянуті особливості професійної підготовки поліцейських, в умовах воєнного стану. Подані пропозиції щодо впровадження в освітній процес закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання для підготовки майбутніх поліцейських до несення служби в умовах воєнного стану.